

Motion till riksdagen 2009/10:C346

av **Solveig Zander (c)**

Fri tillgång till geodata

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att utreda frågan om hur samhällsgemensamma geodata kan bekostas lika i hela landet och betalas via skattsedeln alternativt som en infrastrukturavgift vid köp av dator, mobiltelefon e.d. med Internetabonnemang.

Motivering

Geografisk information (geodata) används idag överallt i samhället och utgör en viktig grund i ett modernt samhälles IT-infrastruktur. Den grundläggande geodata som byggs upp av olika statliga myndigheter (Lantmäteriet, SCB, SGU, Sjöfartsverket, SMHI, Vägverket m.fl.) består bl.a. av kartdata, fastighetsinformation, adresser, ortnamn, berggrundsinformation, höjdinformation, flygbilder, statistik, vägnät m.m. Geodata används i olika tillämpningar där lägesbunden information är av vikt eller intresse, t.ex. inom så vitt skilda områden som följande:

- ? Näringslivet: taxi, teknik och samhällsbyggnadskonsulter, hela miljö- och byggsektorn.
- ? Myndigheter: fastighetsbildning, naturreservatsskötsel, som underlag till beslut av olika myndigheter.
- ? Kommuner: hemtjänst, parkförvaltning, skolskjuts, översikts- och detaljplanering (PBL).
- ? Militären, polisen, ambulans, räddningstjänsten.
- ? Allmänheten: Gps:er, jaktlagsplanering, via tjänster på nätet (t.ex.. Hitta/Eniro).

Problemet i dag är att prissättning och avtalsmodeller hindrar och hämmar en effektiv användning inom samhället. Därigenom hämmas näringslivsutveckling inom ett område där Sverige har alla möjligheter att etablera ett omfångs-

Fel! Okänt namn på

rikt tjänsteföretagande runt geodata. Dagens situation försvårar avsevärt möjligheten för nya innovativa tjänster. Vidare leder nuvarande pris- och avtalssituation till att befintliga geodata inte nyttjas inom myndigheter och kommuner i den utsträckning som krävs. Ärenden som handläggs i olika myndigheter riskerar därmed att baseras på felaktig eller bristfällig information med resultat att enskilda kan bli lidande, och att utvecklingen mot ett uthålligt samhälle motverkas. Dagens finansieringsmodell innebär att det läggs ner mycket tid och stora kostnader på administration av avtals- och licenstecknande samt hantering av data. Som en jämförelse upplevs vägnätet i Sverige vara gratis att använda för bilister och andra trafikanter, men det kostar mycket för samhället att bygga och underhålla. Geodata upplevs som mycket dyrt av användarna, men kostar egentligen lite för samhället som helhet att ta fram och underhålla. Geodata borde vara likställt med annan infrastruktur där finansieringen sker via skattemedel. Tillgängliggörande av ”fria geodata” rimmar också väl med det så kallade PSI-direktivet som rör rätten att ta del av, vidareutnyttja, information som produceras och samlas in av myndigheter i Sverige och andra EU-medlemsländer. Utgångspunkten för detta är att öka tillväxten och konkurrenskraften inom näringslivet, främst informationsindustrin.

Det är viktigt att det pågående svenska Geodataprojektet (som initieras av Geodatarådet som ett led i arbetet med INSPIRE-direktivet) får till uppgift att bygga en svensk infrastruktur för geodata baserat på förutsättningen att geodata ska tillhandahållas fritt till nyttjarna. Detta för att Sverige som nation på ett optimalt sätt ska nyttja kraften i geodata, som beskrivs ovan. Höga priser på geodata eller krångliga regler för tillhandahållandet av geodata hämmar utvecklingen inom området.

Vi har med andra ord en outnyttjad tillgång som inte används optimalt. Tillgången till ”fria geodata” är en strategisk framtidsfråga för det svenska IT-samhället och en förutsättning för en fungerande modern samhällsstruktur. Det är också en av förutsättningarna för att olika myndigheter skall kunna bygga användbara och relevanta e-tjänster i framtiden.

Stockholm den 2 oktober 2009

Solveig Zander (c)